

Kongres Evropskega geoznanstvenega združenja na Dunaju (15. – 20. april 2007)

Mihael BRENČIČ
Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ul. 14, SI-1000 Ljubljana
e-mail: miha.brencic@geo-zs.si

Že tretjič zapored, je bil kongres Evropskega geoznanstvenega združenja (European Geoscience Union – EGU) na Dunaju. Tako kot prejšnja leta je bil dogodek organiziran zgledno, letos skorajda brez napak, saj je organizator po treh letih že dodobra osvojil kongresni center in pa tudi vso ostalo tehnologijo, ki je v današnjem času potrebna za organizacijo tako obsežnega dogodka. Tudi tokrat so povzetki prispevkov izšli kot samostojna številka publikacije *Geophysical Research Abstracts* in v skladu s prakso prejšnjih let sta celoten nabor povzetkov in program kongresa prosto dostopna tudi na medmrežju. Glede na splošno dosegljivost modernih tehnologij, se je tokrat organizator odločil, da v tiskani obliki izda le osnovni program kongresa s spiskom sekcij, tako da večini udeležencev, prejšnji več kot 700 strani debeli program, ni bil na voljo. Številni računalniški terminali, ki so bili na voljo po kongresnem centru, pa so omogočali, da si je vsak udeleženec pripravil svoj program ali pa vedno znova preverjal katerih sekcij se bo udeležil.

Tako kot v preteklosti, se je kongresa udeležilo nekaj tisoč udeležencev, ki so predstavili svoje delo na številnih predavanjih in na še bolj številnih plakatih. Toda v nasprotju s prejšnjimi leti, se tokrat udeleženec ni mogel znebiti občutka, da je v predhodnih letih kongres že dosegel kritično točko in da se število udeležencev iz leta v leto počasi zmanjšuje. Dogodilo se je, da so bile posamezne sekcije predavanj v celoti odpovedane, še veliko več pa je bilo odpovedi plakatov.

Organizacijska struktura kongresa je bila enaka kot v predhodnih letih, o čemer smo na tem mestu že poročali (Brenčič, 2003, 2005). Velja pa si ogledati, v čem se je letošnji kongres razlikoval od predhodnih. Iz leta v leto je na kongresu zastopanih več mladih avtorjev, ki predstavljajo rezultate svojih doktorskih disertacij, bodisi, da so le te šele v fazi nastajanja bodisi da so že končane. Starejši raziskovalci pa nastopajo predvsem kot mentorji. To je posledica splošne tendence, da morajo doktorandi svoje delo predstavljati na mednarodnih konferencah in ga objavljati v mednarodnih znanstvenih revijah. Tako se med predavanji pogosto ne moreš znebiti občutka, da gre zgolj za nekakšno oglaševanje in samopromocijo. Veliko predstavljenih del ni nič drugega kot ponavljanje že utečenih metod v drugačnih geografskih okoljih.

Med avtorji predstavljenih prispevkov, tako kot v preteklih letih, močno prevladuje akademska sfera. Pri raziskavah, ki so jih predstavili slednji, se pogosto ne moremo znebiti občutka, da so te raziskave namenjene same sebi ali pa zgolj vzpostavljanju in zadovoljevanju akademskih kriterijev. Aplikativno usmerjenih raziskav je bilo predstavljenih relativno malo. Prevladujejo raziskave, ki bi jih lahko opredelili kot temeljne raziskave. Znotraj te skupine pa bi lahko opredelili dva glavna trenda. Znotraj prvega imamo opraviti predvsem z obravnavo lokalnih geoloških problemov. Iz rezultatov teh raziskav je razvidno, da so se raziskovalne skupine usmerile predvsem na neko območje, ki jim je geografsko gledano blizu. S svojimi raziskavami postopno in načrtno izboljšujejo vedenje o tem območju. Znotraj skupine drugega trenda opazimo uveljavljanje vedno novih in novih analitskih, predvsem kemijskih metod, na te pa se naslanjajo tudi nove interpretativne metode. Tako opazimo splošen trend uporabe

novih metod na analitskih medijih in geoloških okoljih, ki so bili že ničkolikokrat pregledani s starejšimi metodami. Ker so nove tehnike vedno bolj izpopolnjene, detekcijske meje pa vedno nižje, so novi rezultati pogosto zelo presenetljivi. Tako je bil v zadnjih letih velik korak naprej narejen na področju organske geokemije, kjer je s pomočjo modernih analitskih metod moč rekonstruirati številne kompleksne organske spojine, ki v sedimentih in kamninah nastopajo v zelo nizkih koncentracijah. Prav tako opazimo tudi prenašanje metod iz drugih ved (npr. fizike in kemije) in tako kot v preteklih letih, lahko ugotovimo, da tudi vede o Zemlji postajajo interdisciplinarne.

Celoten kongres sestoji iz posameznih sekcijskih simpozijev, ki tečejo vzporedno in med seboj neodvisno. To ima za posledico, da se v okviru teh pojavljajo predstavitve s podobno ali celo enako problematiko in zdi se, da že znotraj celotnega kongresa, zaradi velikosti, ni mogoče vzpostaviti ustreznih povezav. Tako ni nič nenavadnega, da se veliko raziskav v svetovnem merilu odvija vzporedno in izven istega referenčnega polja. Navkljub modernim tehnologijam posamezna področja postajajo povsem nepregledna.

Avtor teh vrstic se je udeleževal predvsem sekcij, ki so se nanašale na hidrologijo. Ugotovimo lahko, da so bile letošnje sekcije večinoma manj kvalitetne kot v predhodnih letih, kar bi lahko v veliki meri pripisali odsotnosti ameriških raziskovalcev, saj je imela Ameriška geofizikalna zveza AGU svoj pomladni kongres le nekaj tednov za evropskim. V hidroloških sekcijah je praviloma šlo le za ponavljanje že uveljavljenih konceptov. Evropsko geoznanstveno združenje vsako leto za področje hidrologije podeli dve nagradi. Prvo nagrado Johna Daltona je dobil Američan Eric Wood za prispevek na področju daljinskega zaznavanja v hidrologiji, drugo nagrado, ki je imenovana po Henryu Darcyju pa je dobil Šved Lars Gottschalk za svoj prispevek na področju stohastične hidrologije in hidrologije porečji. Oba nagrajenca sta svoje delo predstavila z zanimivima predavanjema. V zvezi s podeljevanjem nagrad na področju hidrologije velja izreči pripombo, da v zadnjih letih priznanja ni dobil nihče od hidrologov, ki se ukvarjajo s podzemno vodo, navkljub temu, da je ena od medalj poimenovana po raziskovalcu, ki je postavil temelje dinamike podzemne vode.

In kako je z deležem slovenskih raziskovalcev? Območje Slovenije je neposredno obravnavalo 37 del, dejansko število prispevkov, ki so prihajali iz Slovenije ali pa je Slovenijo tako ali drugače obravnavalo, pa je navkljub iskalniku na zgoščenki publikacije Geophysical Research Abstracts nemogoče ugotoviti. Podobno kot v prejšnjih letih lahko ugotovimo, da območje Slovenije obravnava vedno več tujih raziskovalcev, brez sodelovanja domačinov.

Navkljub vsemu zgoraj naštetim problemom pa lahko, tako kot vedno doslej, pod črto ugotovimo, da je kongres Evropskega geoznanstvenega združenja vsako leto znova pomemben in enkratni dogodek, na katerem ne bi smel manjkati nihče, ki želi slediti razvoju ved o Zemlji. Udeležba na takšnem kongresu omogoča vsaj okviren pregled nad celotnim razvojem znanja o Zemlji. Še naprej lahko opazujemo vedno večjo težnjo h kvantifikaciji, kjer so meritve z različnimi analiznimi metodami osnova za kakršnekoli interpretacije. Brez izvedenih meritev se raziskava le stežka kvalificira za objavo v mednarodnih znanstvenih revijah.

Literatura:

Brenčič, M. 2003: Skupni kongres Evropskega geofizikalnega združenja, Ameriške geofizikalne unije in Evropske geološke unije, Nica, Francija (6. – 11. 4. 2003). – *Geologija*, 46/1, 175 – 177.

Brenčič, M. 2005: Kongres Evropskega geoznanstvenega združenja, Dunaj, Avstrija (24. – 29. april 2005). – *Geologija*, 48/1, 177-179.